

TAPA VALLA 2018. AASTA 1. LISAEELARVE

EELNÕU SELETUSKIRI

1.Sissejuhatus

Tapa valla 2018. a eelarve võeti vastu Tapa Vallavolikogu 28.02.2018 a määrusega nr 5. Eelarve kujunemist mõjutasid olulisel määral haldusreform, osade maavalitsuste ülesannete ületulek KOV-idele, samuti muutused alus- ja üldhariduskoolide rahastamises. Eelarve vastuvõtmisel oli ebaselgust mitmete tulu- ja kululiikide osas, sh hariduse rahastamine, jäätmekäitluse korralduse, huvihariduse, asenduskodu teenuse toetus. Olulise osakaalu lisaelarvest moodustab eelmise aasta lõpu jääk ning selles sisalduvad ületulevad kohustused. Lisaelarvega muudetakse mõnede tulu- ja kululiikide kajastamist kontodel, mis eelarve mahtu ei muuda. Lisaelarves kajastatakse kõik teadaolevad projektipõhised rahastused.

2. Tulud

Tapa valla 2018.a 1. lisaelarve tulud kokku on 2 700 866 eurot (vt tabel 1). Finantseerimistehingud moodustavad 707 466 eurot. Finantseerimistehingud kajastavad lisaelarves muutust kassas ehk eelmise aasta jääki. Tulude suurenemine kokku moodustab 1 993 400 eurot, sh tulumaksu kasv 275 000 eurot ja tulu kasv maa müügist 40 000 eurot. Tulude kasvu tegevusaladelt prognoositakse 1 678 400 eurot, sh kaupade ja teenuste müügist 110 202 eurot ja toetuste arvelt 1 568 198 eurot.

Tabel 1 Lisaelarve kogutulud

Tulude eelarve kokku	2 700 866
FINANTSEERIMISTEHINGUD	707 466
Muutus kassas (kassajääk)	707 466
KOKKU TULUD	1 993 400
Füüsilise isiku tulumaks	275 000
Maa müük	40 000
KOKKU TULUD TEGEVUSALADELT	1 678 400
Kaupade ja teenuste müük	110 202
Toetused	1 568 198

Põhitegevuse tulude kasvuks kavandatakse 1 119 925 eurot, sh tulumaksu laekumise prognoosi suurenemine 275 000 euro võrra, tulud kaupade ja teenuste müügist 110 202 euro võrra ning tegevuskulude toetuse suurenemine 734 723 euro võrra. Tegevuskulude toetusest moodustab tasandusfond 58 871 eurot, toetusfond 555 643 eurot ja muud toetused 120 209 eurot (vt tabel 2).

Tabel 2 Lisaelarve põhitegevuse tulud

PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	1 119 925
Maksutulud	275 000
Füüsilise isiku tulumaks	275 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	110 202
Saadavad toetused tegevuskuludeks	734 723
Tasandusfond (lg 1)	58 871
Toetusfond (lg 2)	555 643
Muud saadud toetused tegevuskuludeks	120 209

2.1 Maksutulud.

Koos lisaelarve 275 000 euroga prognoositakse Tapa valla 2018 a füüsilise isiku tulumaksu laekumiseks 7 150 000 eurot, mis on 9.78% enam kui 2017 aastal. Rahandusministeeriumi andmetel on käesoleva aasta laekumise kasv kolme esimese kuuga olnud 10,47% .

2.3.Tulud kaupade ja teenuste müügist.

Kaupade ja teenuste müügit planeeritakse kasvu Tervise Arengu Instituudilt 40 442 eurot, Tapa kultuurikojaalt 5000 eurot, Tamsalu kultuurimajalt 11 000 eurot, lasteaialt Pisipõnn 5 000 eurot, lasteaialt Vikerkaar 2 000 eurot, Vajangu lasteaialt 2 000 eurot, Lehtse koolilt 1 500 eurot, Säase hooldekodult 8 000 eurot, muudelt hooldekodudelt 2 500 eurot, muu eakate sotsiaalselt kaitselt (päevahoiuteenus) 600 eurot, muu perekondade ja laste sotsiaalselt kaitselt (MTÜ Virumaa Tugiteenused) 64 400 eurot.

Kaupade ja teenuste müügi vähenemist võrreldes vastuvõetud eelarvega planeeritakse Tapa spordikeskusest -6 000 eurot, Tamsalu lasteaialt -4 000 eurot ning koduteeninduselt -4 000 eurot.

2.3.Saadavad toetused tegevuskuludeks

Toetus tegevuskuludeks suureneb 734 723 euro võrra. Tasandusfondi eraldised on eelarve vastuvõtmisest suurenenud 58 871 euro võrra. Toetusfondi eraldised suurenevad eelarves kokku 555 643 euro võrra. Toetus kasvab üldhariduskoolide hariduskuludeks (tööjõukulud, töhustatud ja eritugi, õppevahendid, täiendkoolitus) 451 994 eurot, lasteaiate õpetajate palgatoetuseks 114 203 eurot, asendus- ja järelhoolduse kuludeks 103 667 eurot, raske ja sügava puudega laste kaitseks 22 444 eurot, sotsiaalteenuste osutamise toetuseks 3 407 eurot, rahvastikutoimingute kulude hüvitamiseks 184 eurot, jäätmehoolduse arendamiseks 12 584 eurot ja kohaliku teehoiu toetuseks 1 941 eurot.

Toetusfondi eraldised vähenevad võrreldes eelarves planeerituga noorte huvihariduse ja huvitegevuse toetusest 25 576 eurot, toimetulekutoetuse hüvitistelt 16 149 eurot, vajaduspõhise peretoetuse hüvitistelt 3 000 eurot ning matusetootuselt 56 eurot.

2.4. Muud saadud toetused tegevuskuludeks

Lisaeelarvega suurendatakse muid tegevuskuludeks saadud toetusi 120 209 euro võrra. Muude tegevuskulude toetuste all kajastatakse toetust Päästeametilt summas 22 000 eurot kodude tuleohutuse programmi elluviimiseks, 2017 a teostatud Kredexi projektide laekumised (lammutustoetus Tamsalu linnas) 31 628 eurot, toetus Eesti vigastatud võitlejate ühing MTÜ-lt välitreneràžööride paigaldamiseks 20 000 eurot, Kultuuriministeriumilt 5 000 eurot hokiväljaku arendamiseks, valla raamatukogudele teavikute soetamise toetuseks 5 362 eurot ning erinevad projektipõhised toetused ürituste läbiviimiseks.

3.Kulud

Tapa valla 2018.a 1. lisaeelarve kogukuludeks on planeeritud 2 700 866 eurot. Tegevuskulude kasvuks planeeritakse 2 668 866 eurot ja finantseerimistinguteks 32 000 eurot (vt tabel 3).

Tabel 3 Kogukulud

KOKKU KULUD	2 700 866
KOKKU KULUD TEGEVUSALADELT	2 700 866
Materiaalsete ja immat. põhivarade soetam ja renov	1 367 621
Eraldised	136 340
Tegevuskulud, sh	1 196 905
Personalikulud	491 937
Majandamiskulud	704 968

Põhitegevuse kulude kasvuks planeeritakse 1 310 007 eurot (tabel 4).

Tabel 4 Põhitegevuse kulud

PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	1 310 007
Antavad toetused tegevuskuludeks	113 102
Sotsiaalabitoetused ja muud toetused füüsilistele isikutele	43 802
Sihotstarbelised toetused tegevuskuludeks	25 300
Mittesihotstarbelised toetused	44 000
Muud tegevuskulud	1 196 905
Personalikulud	491 937
Majandamiskulud	704 968

3.1 Antavad toetused tegevuskuludeks

Antavaid toetuseid tegevuskuludeks planeeritakse suurendada 113 102 eurot, sh 43 802 eurot sotsiaalabitoetused (-117 500 eurot koolitoiduks kandub haridusametuste eelarvesse, 7 000 eurot Tapa valla koolidest ülikoolidesse asunud õpilaste stipendium, 11 200 eurot puuetega inimeste ja nende hooldajate toetuse ületulev jääk, 14 189 eurot peretoetuste ületulev jääk, 128 893 eurot toimetulekutoetuse ületulev jääk) , 25 300 eurot sihotstarbelised toetused

tegevuskuludeks ja 44 000 eurot mittesihotstarbelised toetused (päästeteenistuse tuleohutuse projekt).

3.2 Muud tegevuskulud

Muude tegevuskulude kasvuks planeeritakse 1 208 905 eurot, millest personalikulud moodustavad 491 937 eurot ja majandamiskulud 716 968 eurot.

Tegevusalade lõikes jagunevad tegevuskulud järgmiselt:

Valitsussektori teenused suurenevad 128 745 eurot, millest 44 400 moodustavad vallavolikogu kulude suurenemine ning 84 305 vallavalitsuse kulude suurenemine (ühinemisega seotud kulud – ruumide remont, mööbel, IT vahendid jms).

Avaliku korra ja julgeoleku kulud suurenevad 44 000 euro võrra tuleohutuse projekti elluviimiseks.

Majanduse kulud suurenevad 1 121 094 eurot, millest kulud maanteetranspordile 645 081 eurot (sh Tapa raudteepeatuse projekti ületulevad kulud 63 140 eurot, Karja tn rek. 475 000 eurot, Tamsalu Tööstuse tn rek. 100 000 eurot, toetusfondi kasv 1941 eurot ja valla siltide paigaldus 5 000 eurot), kulud üldmajanduslikele arendusprojektidele 475 213 eurot (ületulev kaasav eelarve 20 000 eurot ja PKT projekti ületulevad kulud 455 213 eurot), kulud majanduse haldamisele 800 eurot (kauplusauto).

Keskonnakaitse kulud suurenevad 44 584 eurot, sh 12 584 eurot jäätmekäitluse korralduse arendamiseks ja 32 000 eurot amortiseerunud hoone lammutamiseks.

Elamu- ja kommunaalmajanduse kulud suurenevad 41 308 eurot, millest 6 770 eurot elamumajanduse arendamiseks (Lehtse maakaabli ümbertõstmise), veevarustusele 23 238 eurot (lõpetamata hajaasustuse programmi projektid), materiaalse ja immat. põhivarade soetamiseks ja renoveerimiseks 60 000 eurot (haldusosakonna töökoja ümberkolimine kultuurikojast), Jäneda lossile 8 300 eurot (Leader- projekti omafinantseeringu toetus) ning hulkuvate loomadega seotud tegevuseks 5 000 eurot.

Samas vähendatakse kulusid veemajandusele -32 000 eurot. Summa kajastatakse eelarves keskkonnakaitse kuludes. Kulusid vähendatakse ka tänavavalgustuse investeeringutelt – 30 000 eurot ning sama summa kandub Tamsalu 100 tamme pargi kuludesse.

Tervishoiu kulud suurenevad 45 442 eurot, millest 40 442 eurot on Tervise Arengu Instituudiga sõlmitud koostöölepingu täitmiseks ja 5 000 eurot perearstiteenuse arendamiseks.

Vaba aeg, kultuur, religioon kulud suurenevad 389 874 eurot, millest Tapa spordikeskusele 9200 eurot eelnevast aastast ületulevad investeeringud, trenaažööriidide harjutusväljaku rajamiseks 25 000 eurot, hokiväljaku tegemiseks 5 000 eurot ja Kõrvemaa matkaraja osaluse suurendamiseks 500 eurot. Toetused spordiklubidele huvihariduse arendamiseks suurenevad 13 300 eurot, Tamsalu spordikompleksile 10 213 eurot huviringide arendamiseks, loodava Tapa valla spordikooli kulude katteks 15 000 eurot. Puhkeparkide kulusid suurendatakse 232 792 eurot, sh 46 492 eurot Tamsalu 100 tamme pargi ehitushanke kallinemise katteks,

65 300 eurot ekspositsiooni teostamiseks, 43 000 eurot rulapargi rajamiseks ja 5000 eurot lipumastide ja elektriliitumise katteks, 30 000 eurot Tapa linna Eha tn mänguväljaku rajamiseks, 40 000 eurot Tapa kultuurikoja skatepargi rajamiseks ja 3000 eurot nimetatud projektide ehitusliku järelevalve teostamiseks. Tapa noortekeskuste kulused suurendatakse 5 258 euro võrra (projekti toetus, ATS süsteem Moel), vaba aja tegevuskulused suurendatakse 500 eurot (Kino maale projektitoetus). Tamsalu, Assamalla ja Vajangu raamatukogude kulused suurendatakse kokku 6 985 euro võrra (teavikute soetamise toetuse kajastamine eelarves), Tapa linnaraamatukogu kulud suurenevad 30 443 euro võrra, sh 30 000 eurot kinnistu haljastustööde lõpetamiseks ja 443 eurot projektide teostamiseks. Tapa kultuurikoja kulude kasvu planeeritakse 21 903 eurot, millest 16 892 eurot ületulevad investeringud ning 5 011 eurot projekti realiseerimiseks. Lehtse kultuurimaja kulud kasvavad 3940 eurot, sh 3 640 remondikulude katteks ja 300 eurot projekti teostamiseks. Tamsalu kultuurimaja kulud kasvavad 8 100 eurot projektide teostamiseks. Tapa muuseumi kulud kasvavad 1 740 eurot palkade ühtlustamiseks.

Hariduse kulud suurenevad kokku 521 408 eurot. *Lasteaed Pisipõnn* kulud suurenevad 72 250 eurot (toitlustus), *Lasteaed Vikerkaar* kulud 64 270 eurot, sh 30 000 eurot õueala korrastamiseks, 4020 eurot personalikuludeks ning 30 250 eurot toitlustuseks. *Tamsalu lasteai*a kulud kokku vähenevad -19 232 eurot, sh kavandatud Säase maja ventilatsioonitööd vähenevad -42 724 euro võrra ning personalikulused suurendatakse 23 492 euro võrra. *Jäneda kooli* halduskulud suurenevad 17 027 eurot remonttöödeks (ATS ja turvavalgustus) ning tõhustatud ja eritoe korraldamiseks (palk ja õppevahendid) ja 22 471 eurot põhikooliõpetajate personalikuludeks. *Lehtse kooli* halduskulud suurenevad 10 680 eurot tõhustatud ja eritoe korraldamiseks, 30 442 eurot põhikooliõpetajate personalikuludeks ning 672 eurot majandamiskuludeks. *Tapa Gümnaasiumi* halduskulud suurenevad 68 448 eurot, millest 65 148 eurot tõhustatud ja eritoe korraldamiseks ning 3300 eurot projektipõhiseks toetuseks, Tapa Gümnaasiumi põhikooliõpetajate personalikulud suurenevad 105 995 eurot ja majandamiskulud 25 eurot ning gümnaasiumiõpetajate personalikulud suurenevad 27 535 eurot ja majandamiskulud vähenevad -254 eurot. *Tapa Vene põhikooli* halduskulud suurenevad 31 255 eurot, sh 8167 eurot ületulev investering, 6000 eurot IT arendustööks ning 17 088 eurot tõhustatud ja eritoe korraldamiseks, 37 946 eurot põhikooliõpetajate personalikuludeks. Majandamiskulud vähenevad -587 eurot. *Tamsalu Gümnaasiumi* halduskulud suurenevad 88 600 eurot, sh 63 680 eurot tõhustatud ja eritoe korraldamiseks ja 24 920 eurot huvihariduse korraldamiseks ja projektipõhiste tegevuste elluviimiseks. Tamsalu Gümnaasiumi põhikooliõpetajate personalikulud suurenevad 23 414 eurot, majandamiskulused vähendatakse -1777 eurot, gümnaasiumiõpetajate personalikulud vähenevad -27 295 eurot (direktori personalikulud kajastatakse halduse tegevusalal) ja majandamiskulud suurenevad 328 eurot. *Vajangu Põhikooli* halduskulud vähenevad kokku -2670 eurot (planeeritud huvihariduse tegevused korraldatakse Tamsalu Gümnaasiumis), põhikooliõpetajate personalikulud suurenevad 12 794 eurot ja majandamiskulud vähenevad 84 eurot. Tapa Muusika- ja Kunstikooli kulud suurenevad 62 655 eurot, sh personalikulud 41 160 eurot (töökohtade lisandumine, huvihariduse toetusest uued tegevused) ja 21 495 eurot majandamiskulud (20 000 eurot ruumide remont). *Koolitoidu* eraldised vähenevad -117 500 eurot (lasteaedade Pisipõnn ja Vikerkaar toitlustuskulud kajastuvad nende alaeelarvetes). *Muud hariduse abiteenused* suurenevad 7 000 eurot. Toetus Tapa valla koolide lõpetanutele, kes asunud õppima kõrgkooli. Planeeritud oli kokku 15 000 eurot, tegelik eraldis 22 000 eurot. *Muu haridus, sh hariduse halduse kulud* suurenevad 7 000 eurot. Tegevustoetus MTÜ-le Robotika Tamsalu Gümnaasiumi õpilastele toetus võistlusreisile USA-sse.

3.9.Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalse kaitse kulude kasvuks planeeritakse 364 411 eurot. Eraldised puuetega inimeste sotsiaalkandadustutele suurenevad 3 200 eurot, raske ja sügava puudega laste kaitse kulud 49 942 eurot, puuetega inimeste hooldajatoetus 11 220 eurot eelmise aasta kasutamata jäägi arvelt, Tapa hooldekodu kulud suurenevad 13 700 eurot remonttööde teostamiseks, Säase hooldekodu kulud 200 eurot koolituskuludeks. Asendus- ja järelhoolduse kulused suurendatakse 103 667 eurot, muu perekondade ja laste sotsiaalse kaitse kulused 64 400 eurot tugiisikuteenuse osutamiseks. Riikliku lapsehoiuteenuse kulused vähendatakse -25 000 eurot, vajaduspõhise peretoetuse kulused suurendatakse 14 189 eurot (ületulev jääk eelmisest aastast) ja riikliku toimetulekutoetuse kulused 128 893 eurot (ületulev jääk eelmisest aastast).

4.Investeeringustegevus

2018.aasta Tapa valla 1. lisaeelarves on planeeritud investeeringustegevust suurendada 485384 eurot (vt tabel 5). Osaluste soetust (AS-le Tamsalu Vesi Põdrangu veeprojekti omaosalus) vähendatakse 32 000 euro võrra.

Tabel 5 Investeeringustegevus

Investeeringustegevus kokku	-485 384
Põhivara müük (+)	40 000
Põhivara soetus (-)	-1 367 621
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	833 475
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-23 238
Osaluste soetus(-)	32 000
EELARVE TULEM (ÜLEJÄÄK+/PUUDUJÄÄK-)	-675 466
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS (+suurenemine,-vähenemine)	-707 466

Lisaeelarvega kavandatavad muutused investeeringutes on tabelis 6.

Tabel 6 Investeeringud

	2018 1. lisaeelarve, euro
Investeeringuprojektid	
Maanteetransport, sh	640 081
raudteepeatuse projekti ületulevad kulud	63 140
Karja tn rek.	475 000
Tamsalu Tööstuse tn rek.	100 000
Toetusfondi kasv	1941
Üldmajanduslikud arendusprojektid,sh	475 213
Ületulev kaasav eelarve	20 000

PKT projekti ületulevad kulud	455 213
Tänavavalgustus	-30 000
Muu elamu- ja kommunaalmajandus	60 000
Haldusosakonna töökoja ümberkolimine	60 000
Tapa spordikeskuse ületulevad investeeringud	9200
Puhkepargid,sh	232 792
Tamsalu 100 tamme park ehitushanke kallinemise katteks	46 492
ekspositsiooni teostamiseks	65 300
rulapargi rajamiseks	43 000
lipumastide ja elektriliitumise katteks	5 000
Tapa linna Eha tn mänguväljaku rajamiseks	30 000
Tapa kultuurikoja skatepargi	40 000
Projektide ehitusjärelvalve	3 000
Tapa kultuurikoja ületulevad investeeringud	16 892
Haridus,sh	-4 557
Lasteaed Vikerkaar õueala	30 000
Tamsalu Lasteaed ventilatsioon	-42 724
Tapa Vene PK ületulevad investeeringud	8 167
KÕIK KOKKU	1 367 621